

SWATI MUNI গী TRIPUSHKARA, (মাদ্ৰদা পু মখল অহুম) (হৌজিক মতমগী টেল মরুগী শক্তম অমা, টবলা মনাওগী শক্তম অমা অমসুং মীতৈ/মৈতৈ পুগী শক্ত অমা মখল অহুম অসি SWATI MUNI না VISHWAKARAMA দা শাহানখিবনি)

TRI হায়বগী বাহুছোতি অহুম হায়বনি। অদুগা PUSHKARA হায়বগী বাহুছোত পু হায়বনি। মতম অদুদা পুশিং অদু লৈবাক শাৰা মরুগা MRIDA ANGA হায়নসু কৌৰমী। MRIDA হায়বগী বাহুছোতি লৈবাক হায়বনি। অদুগা ANGA হায়বগী বাহুছোত বোদি হায়বনি। হৌজিক মতমদা হিন্দি লোন্দা Shyahi, Bangli দনা Gap অমসুং মীতৈ/মৈতৈ লোন্দনা কাপ হায়না খঙনিৰবা অমুবা মুচী হৌজিক মতমদা যোগিং; খাংজমশিংদী খাঙ শাবদনী ফংলকপা যোগিংখিংদী কুঞ্জমথৈ কুপ্তা তকখায়ৰগা শেন্ৰা (পাওদৰ) গা চাক্স তকখায়নৰগা গোম (গম) শানা শেন্ৰাগা হায়রিবা পু মখল অহুম অসিদা থাৰিৰিশিং অসি SWATI MUNI গী মতমদা শীজিগৰদুগী খুদম ফুংদে। লোয়ন-লোয়ননা মতম অদুগী পুশিংগী পুয়ায়শিং অমসুং পুশিংগী কৰি কৰুগা মতম অদুদা ফংহুংগা পোশকশিংনা তিঙলমগনি হায়বগী খুদমশিংনাচিবগী অকুৰুৰিশিং ফুংবা লৈতে।

Bharat Natya Sastra ইংৰুগী মতমসি Swami Prajnanananda গী বিহাৰ্স বৰ্ককী মতু ইয়া "3rd Century B.C to 2nd Century A.D. হায়বা বাখলোন থল্লি Bharat Muni না ইংৰুগী Bharat Natya Sastra অসি চী ৫০০ চক্ৰা ইংৰুগী হায়বসি কৰিগুগা নুংগী ওঁইবা বাখলোনশিং খৰা নৈনফম থোক্ই। মরমদি মতম অদুদা Bharat Muni না চী ৫০০ পুনশিৰমগদৰা নংৱগা ওঁইখোকপা য়াৰা চী খৰগী মনুংদা ইংৰুগদা নংৱগা মহল্ল ইবা হৌৰবগী মতুগা মহাক্কী সেবকশিংনা মশু ফনা ইংৰুগী মতুগা মহাক্কী মমিংদা লাইৰিক অসি মহল্ল ইবনি হায়না মহাক্কী সেবকশিং অদুদা মহাক্কী মমিংদা ফংখোকপা হায়বনচিৰা খন্ননীংগুই ওঁইৰবা ৰাফম ময়াম অমা নৈনফম থোক্ই। Bharat Muni গী মতমগী মতুংদা নিংখৌ Harshavardhana গী মতম 600-650 A.D. গী মতমদা মহাক্কী

Bannabhata না পুং, ঈশৈ অমসুং জগোয়গী কম্পোজিসন কয়া পুথোক্ৰমী। অদুৰু লাইৰিক থীবদি কম্পোজিসনশিং অদুগী লাইৰিকশিংবিশিং ফুংদা অসিনি। মতু তরকপা মতমদা হায়বদি 1000 A.D. গী মতমদগী 800 A.D. দা Bharat হায়রিবা লৈবাক অসি মশীং খিঙমদৰা লৈবাক মচ-মচা ময়াম অমা থোল্ল অংনবা ময়াম অমা লাকখি। মসিনা মরম ওঁইৰুদনা মখল মখেল মাদ্ৰদা পুং, ঈশৈ অমসুং জগোয়শিংগী ওঁইবা অংনবশিং লাকখি। হায়রিবা লৈবাক মচশিং অসিদা পুং, ঈশৈ অমসুং জগোয়শিংগী শাজংশিং, শানোমশিং অমসুং শাংখেক্ৰমশিং Bharat Natya Sastra দগী লৌৰমী। Bharat Natya Sastra দা চহনৱল্লিৰা কাঙলোনশিং অসিদি য়ালা লুৰা ওঁইবনা কন্মন পিপলশিংগী ওঁইদি য়ালা লুৰা কাঙলেগ অমা ওঁইবা মরুগা মতম অদুগী মীশিংনা লাইখোক্ৰমগা দেসি Sangeet হায়না লমদম লমদমগী ওঁইবা তোঙন তোঙনবা লমদমশিংদুগী ব্ৰেদিসনেল ওঁইবা পুং, ঈশৈ অমসুং জগোয়নাচিৰা আৰ্ট ফেমশিংদা অহোংবশিং (Evolution) ময়াম অমনা লেগা লৈতনা চহৰকখি।

Pandit Sarangadeva (13th Century) A.D. গী যৌদাংশিংনা Hindustan গী Muni, Rishi ময়াম অমনা থন্নৱল্লিৰা Bhakti রসশিংগী আৰ্ট ফেমশিং অদুৰু কায়হন্দনা থমুদনা য়ালা চউৰবা যৌদা অমা লৌখি। Sarangadeva না Sangeet Ratnakara কৌবা Bharat Natya Sastra দা যুফম ওঁইবা লাইৰিক অমসু ইংৰুগী। হায়রিবা লাইৰিক অসি মহল্ল কুপ্তা বিহাৰ্স বৰ্ক তৌৰবা মতুগা Desi Sangeet, Desi Taal, Awanadya (Drum) Vadya হায়না Muni Bharat না ইংৰুগী Bharat Natya Sastra দা Margi Sangeet অমসুং Margi Taal হায়বদু 13th Century গী মতমদা শেমদোকখি। Nandikeshwana কৌবা Sangeetkara অমনসু Bharat Muni গী ৰাখলোনশিংগী লৌৰগা Druta, Laghu, Guru, Pluta অমসুং Kakpat হায়রিবা টমশিং অসিগী Matrik Kal (Beat শিংগী মতম) শিংগী ওঁইবা মওং তানা ইথোক্ৰবা "Bharatamava" কৌবা তালশিংগী ওঁইবা লাইৰিক অমা ইংৰুগী। হায়রিবা লাইৰিক অসিদা তাল খৰগী বোল (মবোল) খৰসু ইংৰুগী। Narada কৌবা Sangeetkara অমসুং "Sangeet Mukarada" কৌবা Margi অমসুং দেসিগী তালশিংগী দিফিনিসনশিংদা যুফম ওঁইবা তাল ১০১ গী ওঁইবা তালশিং মৰিক চুগা ইথোক্ৰমগী। Datila, Matanga, Kohala, Avinagupta, Paramardi, Nandyadeva অসিনচিৰা লাইৰিকশিং ইংৰুগী। Margi Taal System গা লোয়ন-লোয়ননা Desi Taal Sys-

tem শিংগী চহনবীশিংসু অসুম অসুম হেংগলকখি। টালশিংগী মওং হোংদৌৰকপশিং, টালশিংদা য়ৈনৰিবা মৰোলশিং, নৌনা পুথৌৰকপশিংগী মওংশিং, টালশিংদা য়ৈৰিবা মৰোলশিং, ব্ৰেদিসনেল পুং মখলশিংদা য়ৈৰিবা পুংলোনশিংনাচিবশিংদা অহোংবশিং লাকখি। ব্ৰেদিসনেল (ফেক) মুজিক্ৰ হেগা পাম্ৰকপগী অহোংবশিং লাকপনচিংবশিংনা মরমশিং ওঁইৰুদনা Shashtriya Sangeet (Classical Music) কী পোপুলৰিশিং হুহুৰকখি। মসিগী ঋহিগী মৰু ওঁইবা মরমশিংদি Shastriya Sangeet (Classical Music) অসি তবদা তল্লা অমা চুঙই। হায়রিবা Shashtriya Sangeet অসি কাঙলোন ময়াম্ৰা পুঞ্জগা কাঙলোনশিং অদু কায়বা য়াদবা ময়াম অমনা মরমশিং ওঁইবনা কাঙলোনশিং অদু খঙদা অতাবা অমসুং অয়েংবশিংগী মশীং হুহুৰকপনি। হায়রিবা অসিনা হৌজিক হৌজিকসু Shashtriya Sangeet (Classical Music) কী ওঁদিএস মশীং য়ামদে। অদুমকপু Shashtriya Sangeet (Classical Music) ফজনা তবা অমদি য়েংবা হৈহুৰা ওঁদিএলশিংদি অতৈ ফেম্ ওফ মুজিক তবগী চাং য়ালা হুই। Pandit Sarangadeva না মহাক্কী পুং, ঈশৈ অমসুং জগোয়নাচিবগী ইংৰুগী লাইৰিক Sangeet Ratanakara অসি চেপ্টৰ মশীং ৬না শাবিৰমী। মসিগী মনুংদা ৫শুৰা চেপ্টৰদা টালশিংগী শৰুকশিং ইংৰুগী। অদুগা ৬শুৰা চেপ্টৰদনা মখল মখলশিংগী ওঁইবা মুজিকেল ইন্সক্ৰেমেন্টশিংগী মতংদা ইংৰুগী। টাল হায়বসি কৰিনো, কৰুগা টাল কৌগনি হায়বগী দিফিনিসনদা মহাক্ৰা অসুগা ইংৰুগী- Taalashtala Pratihthayamiti Ghatoghharshi Mreeth/Girta Vadya Tatha Nriyang yatashtale Prathishtama/Taal শিংগীসু Margi অমসুং Desi হায়বা সিস্টেম অনি থোল্ল কায়দৌৰকখি। Bharat Muni না ইংৰুগী Margi Taal System অমসুং Pandit Sarangadeva না শেমদোক্ৰম Desi Taal System দা Taal Ki Das (10) pranas Taal গী থৰায় ১০সু শেমদুনা অমসুং ইন্দুনা থল্লিৰমী। হায়রিবা টালগী থৰায় ১০শিং অদু মখাদা থমজৰি:

১) কাল (মতম) Matra (Beat) অমদা চুঙলিবা মতম (কাল) অসি মতম অদুগী মীকুপ ৫গা মট্টৈ হায়না প্ৰমনা পীবৰমী। মসি হৌজিক মতমগী Matra অমগী মতমগদি চান্ৰে। খঙলনীংবা ৰাফম অমনা মতম অদুগী মীকুপ ৫ হায়রিবা মতম অসি কয়া য়ালা শাংগদৌৰিবমী। মতম অদুগী মীকুপ অমগী মীকুপ অমসুং অতেনবা মতমশিংদু কয়া য়ালা শাংগদৌৰিবনা নংৱগা কয়া য়ালা তেনগদৌৰিবনা হায়বা ৰাফম অসি মতম অদুদি অকৰুবা চেংবা য়াদবা সিস্টেম

মণিপুরনা ইন্দিয়াদা তিল্লবা মতুংদা ওঁইৰুগা লৈঙাক - ১৫

- উশম ধনঞ্জয় সিংহ -

জনাৱাৰী ৩, ১৯৮০দা মণিপুর লেজিসলেটিভ এসেমব্লিগী সিট ২৮ অমসুং আউটৰ মণিপুর পাৰ্লিয়ামেণ্টৰি কনষ্টিটিউচনগী ইলেজন পাঙথোকখি। আউটৰ পাৰ্লিয়ামেণ্টৰি কনষ্টিটিউচনগী মীৰেপ ৪না লম্বা তৌনৈ। মীৰেপশিংগী মিমং ১) কোংগ্ৰেস (আই) গী শ্ৰী গৌজাগীন ২) কোংগ্ৰেস (য়ু) গী শ্ৰী শৈখোণেন ৩) জনতা পাৰ্টিগী শ্ৰী কোলা কাইহো অমসুং ৪) ইন্দিপেপেণ্ট শ্ৰী কে প্ৰোসোনি। হান্না সংসদ সদস্য ওঁইৰুগী শ্ৰী পাওকাই হাওকিপ মীৰেপ ৮ লৈখোকখি।

জনাৱাৰী ৬, ১৯৮০দা ইন্দিপেপেণ্টৰি কনষ্টিটিউচনগী মীখল অমসুং বিধান সভাগী মীখং ৩১ খল্লবা ভোট থাদনখি। জনাৱাৰী ৯, ১৯৮০দা আউটৰ মণিপুর পাৰ্লিয়ামেণ্টৰি কনষ্টিটিউচনগী কোংগ্ৰেস (আই) গী মীৰেপ শ্ৰী গৌজাগীন কাখি। তা ১০, ১৯৮০দা ইন্দিপেপেণ্টৰি কনষ্টিটিউচনগী সি পি আই মীৰেপ শ্ৰী গৌজাগীন মহেন্দ্ৰ কাখি।

মাৰ্চ ১২, ১৯৮০দা কৈশামখোং কেন্দ্ৰগী শ্ৰী থোকচোম বীৰা সি পি আই মীৰেপ লৈখিবগী য়েথোকখি মীখল পাঙথোকখি।

- ২৭) শ্ৰী মাইৰেনবম কেইৰেং
- ২৮) শ্ৰী হাওবিজম কাংজাৰা
- ২৯) শ্ৰী কাংজম মনিমোহন
- ৩০) মহম্মদ হেলালউদ্দিন খান
- ৩১) শ্ৰী যৌদাম কুফ
- ৩২) শ্ৰী পাংগুৰাম মুলাল
- ৩৩) শ্ৰী মাইৰেংমথৈ ইবোতোস্তী
- ৩৪) শ্ৰী লাইপ্ৰম শরতচন্দ্ৰ
- ৩৫) শ্ৰী থোকচোম অটৌবা
- ৩৬) মহম্মদ আব্দুল সলাম
- ৩৭) শ্ৰী ক্ষেত্ৰি ইৰাবত
- ৩৮) শ্ৰী এলাংবম বাবুখোন
- ৩৯) শ্ৰী ময়ালমুম নীলা
- ৪০) শ্ৰী টি এচ দেবেন্দ্ৰ
- ৪১) শ্ৰী শ্যাখোলাল
- ৪২) শ্ৰী জাইসন হাওকিপ
- ৪৩) শ্ৰী ৰিশাং কৈশিং
- ৪৪) শ্ৰী য়ংমাসো সৈজা
- ৪৫) শ্ৰী সোমি এ সিমৰা
- ৪৬) শ্ৰী হোনখোনেট খোংশাই
- ৪৭) শ্ৰী আৰ ভিও
- ৪৮) শ্ৰী শোশো লোরহো
- ৪৯) শ্ৰী লুইকাং
- ৫০) শ্ৰী কিশ্বৰথাপা
- ৫১) শ্ৰী এন এস জোন
- ৫২) শ্ৰী এন দি দিজনোং
- ৫৩) শ্ৰী কে ছুৰিয়াং
- ৫৪) শ্ৰী গাইখাঙম
- ৫৫) শ্ৰী গুৱৰদিংলেন
- ৫৬) শ্ৰী ফুংজাথাং
- ৫৭) শ্ৰী হোনখোমাং
- ৫৮) শ্ৰী কে জুজালিয়ান
- ৫৯) শ্ৰী গুনখোহাও
- ৬০) শ্ৰী থাংখানলাল

- মৌইৰাং
- থাদ
- কুন্দী
- লিলোং
- খৌবাল
- ৰাংখেম
- হৈৰোক
- ৰাংজিং তেহু
- খাঙবোক
- ৰাবগা
- ককচাং
- হিয়াংলম
- শুগুণ
- জিৰিবাম
- চান্দেল (এস টি)
- ভেংনৌপল (এস টি)
- ফুংয়াৰ (এস টি)
- উখুল (এস টি)
- চিঙই (এস টি)
- সাইকুল (এস টি)
- কাৰোং (এস টি)
- মাও (এস টি)
- তুদী (এস টি)
- কাংপোকপী
- সাইট (এস টি)
- তাইম (এস টি)
- তমংলোং (এস টি)
- নুংবা
- শুৱাইমুখ (এস টি)
- থানলোন (এস টি)
- হেংলেপ (এস টি)
- চুড়াচান্দপূৰ
- সাইকোট (এস টি)
- শিংহাট (এস টি)

- জনতা ইন্দিপেপেণ্ট
- কোংগ্ৰেস (আই)
- কোংগ্ৰেস (আই)
- এম পি পি
- ইন্দিপেপেণ্ট
- জনতা ইন্দিপেপেণ্ট
- সি পি আই
- ইন্দিপেপেণ্ট
- সি পি আই
- সি পি আই
- সি পি আই
- ইন্দিপেপেণ্ট
- কে এন এ
- কে এন এ
- কোংগ্ৰেস (আই)
- জনতা
- জনতা
- কোংগ্ৰেস (য়ু)
- ইন্দিপেপেণ্ট
- কোংগ্ৰেস (আই)
- ইন্দিপেপেণ্ট
- কোংগ্ৰেস (আই)
- ইন্দিপেপেণ্ট
- ইন্দিপেপেণ্ট
- কোংগ্ৰেস (আই)
- ইন্দিপেপেণ্ট
- কোংগ্ৰেস (আই)
- ইন্দিপেপেণ্ট
- ইন্দিপেপেণ্ট
- ইন্দিপেপেণ্ট
- ইন্দিপেপেণ্ট
- কোংগ্ৰেস (আই)
- অকাৰা মশীং

৯) ইন্দিপেপেণ্ট ১৫৯ ১৯ ৬০

পোলিটিকেল পাৰ্টি অমতনা মপুং ফাৰা মশীং য়ালা (এবসোলুট মেজোৰিটি) হায়বদু ওঁইহে। ফল হেক লাউথোকপগা চোঙথোক চোঙনিং হৌৰল্লেক। ইন্দিপেপেণ্ট ১৯গী মনুংদা ১৮, জনতা ১০গী মনুংদা ৪ অমসুং কে এন এ ২ মক কোংগ্ৰেস (আই) দা য়াওবদনী কোংগ্ৰেসকী এম এল এ মশীং অসি ১৩দনী ৩৭ত হেংগৎখি।

১৪ জনাৱাৰী ১৯৮০দা কোংগ্ৰেস (আই) গী শ্ৰী ৰাজকুমাৰ দৌৰেদ্রনা লুচিৰা কোলিসন মিনিষ্টি অমা শেল্লৈ। মসিদা কোংগ্ৰেস (য়ু), এম পি পি য়াওই। শ্ৰী ৰাজকুমাৰ দৌৰেদ্রনা চীফ মিনিষ্টিৰ ওঁইনা ৰাশকপা অসি শ্ৰী ৰিশাং কৈশিং অমসুং শ্ৰী গুৱৰদিংলেন অনসি কেবিনেট মিনিষ্টিৰ ওঁইনা ৰাশকখি। অনামক কোংগ্ৰেস (আই) গী এম এল এশিংনি। মিনিষ্টি অসি শেফক্ৰীদী প্ৰসিডেণ্ট ৰুলা অদু হুং দাকস্ত্ৰে। মিনিষ্টি অসি ফেব্ৰুৱাৰী ২০, ১৯৮০দা মখাগী মীওঁইশিং অসি ষ্টেট মিনিষ্টিৰিং ওঁইনা হাপচিদ্দনা লাউথোকফনখি:-

১) মহম্মদ হেলালউদ্দিন খান কোংগ্ৰেস (আই); ২) শ্ৰী টি এচ দেবেন্দ্ৰ কোংগ্ৰেস (আই); ৩) শ্ৰী টি এচ চাউবা কোংগ্ৰেস (আই); ৪) শ্ৰী হাওখোলেট খোংশাই কোংগ্ৰেস (আই); ৫) শ্ৰী টি এচ কুফ এম পি পি। জনতা পাৰ্টিগী এম এল এ অনি ১) ডাক্তৰ এন চন্দ্ৰমনি অমসুং ২) শ্ৰী সোমি এ শিমৰা পাৰ্টিগী তেজ্জগা ইন্দিপেপেণ্ট ওঁইনা লৈখি।

এপ্ৰিল ১৯৮০দা পাৰ্টিশিংগী এম এল এ মশীং অসি মখাগী অসুগা ওঁইখি:-

কোংগ্ৰেস (আই) - ৩৭; কোংগ্ৰেস (য়ু) - ৬; জনতা - ৪; এম পি পি - ৪; সি পি আই - ৫; সি পি আই (এম) - ১; ইন্দিপেপেণ্ট - ৩ অপুনা - ৬০।

১/৬/১৯৮০দা ৰাজ ভবদা অনৌবা কেবিনেট মিনিষ্টিৰ ৩ অমসুং ষ্টেট মিনিষ্টিৰ ৭ ৰাজ্যপালনা ৰাশক লৌহনখি। কেবিনেট মিনিষ্টিৰিং অদুদি আই তোম্পোক, সোসো লোৱহা অমসুং মুঃ হেলালউদ্দিন খাননি। মুঃ হেলালউদ্দিন খান অসি হান্না ষ্টেট মিনিষ্টিৰ।

অনৌবা হাপচিচ্চকপা ষ্টেট মিনিষ্টিৰিং অদুদি :- ১) জুজালিয়ান ২) এম ইবোতোস্তী ৩) দিজনোং ৪) সি এচ ৰাজমোহন ৫) জোনন হাওকিপ ৬) ৰাই ইৰাবত অমসুং ৭) এম কুমাৰনি। য়াম্মাম য়াইমবু ১৮/২/৮০দা স্পিকৰ খনখি। এচ লোখোনবু ১৭/৩/৮০দা দেপুটি স্পিকৰ খনখি।

শ্ৰী আৰ কে দৌৰেদ্রগী অহুমশুৰা তাক্কী মন্ত্ৰি মন্দল অসি মখাগী অসিনি :-

মিনিষ্টিৰিং :- ১) শ্ৰী আৰ কে দৌৰেদ্র - চীফ মিনষ্টিৰ ২) শ্ৰী ৰিশাং কৈশিং - ফাইনাল ৩) শ্ৰী গুৱৰদিংলেন - দিভলপমেণ্ট ৪) শ্ৰী আই তোম্পোক - এনুকেন ৫) শ্ৰী সোসো লোৱহো - ইলেক্ৰিচিটি ৬) মুঃ হেলালউদ্দিন খান - ট্ৰান্সপোর্ট

ষ্টেট মিনিষ্টিৰিং :- ১) শ্ৰী টি এচ দেবেন্দ্ৰ - এল এম জি ২) শ্ৰী টি এচ চাউবা - ৰেভিনিউ ৩) শ্ৰী টি এচ কুফ - এপ্ৰিকলচ ৪) শ্ৰী জুজালিয়ান - ফেৰেণ্ট ৫) শ্ৰী এম ইবোতোস্তী - পি দল্লিউ দি ৬) শ্ৰী আই দি দিজনোং আইএফসি ৭) শ্ৰী ৰাইইৰাবত - সিজল সপ্লাই ৮) শ্ৰী সি এচ ৰাজমোহন - ফিৰিয় ৯) জোনন হাওকিপ - ট্ৰান্সপোর্ট ১০) এম কুমাৰ - ফিৰিয় এনুকেন ১১) হাওখোলেট খোংশাই - ট্ৰাইবেল ৰেলফেৰ।

পাৰ্টিগী তেজ্জগা কোংগ্ৰেস এম এল এ ১০, জনতাদগী তেজ্জগা এম এল এ ২ অমসুং ইন্দিপেপেণ্টশিংগা পুঞ্জগা মণিপুর নেচনালিষ্ট দেমোক্ৰেচি পাৰ্টি হায়বা অমা শেমখি। শ্ৰী ছুৰিয়াং ইন্দিপেপেণ্ট এম এল এ, এম এন দি দিজনোংগী পোৰ্টফোলিও অসি ১) আই এফ সি অমসুং

- ডা. নোংমাইথেম প্ৰমোদিনী -

মণিপুরগী য়েলহৌঙেদী লৈজৰুৰা লাইনীং-লিচৎতা সনামহী লাইনীংনা মৰু ওঁইবা মফম অমা কন্দুনা ওঁসি ফাওবা লাক্কি। মণিপুরগী তম্পাজা খুং দাৰিবা মণিপুরীশিং মৰু ওঁইনা মৈতৈশিংনা লাইনীংথৌ সনামহীবু তাইবও শেন্ৰীবা, গুৰুগী শেনবীবা, য়োকপীবা, গুৰুগী হৈবা, যৌজাল হৈবা মপুনি হায়না লুনা নীংনবগা লোয়ননা ঈৰাং যৌনিজবগী যৌৰম পাঙথোকখি। মৈতৈশিংখতা নওনা চিংমীশিং হায়বদি মৰিগনচিৰা ফুৰুপ খৰনসু লাইনীংথৌ অসিবু খুতম য়াদুনা লাংলম্বী হায়না অখও অহৈশিংনা মত থন্নৱল্লি। শিখাংবা য়াৰা ৰাফম অমদি হিন্দু লাইনীংগী অকনবা শাফুনা য়ৈৰকখিবা তাক্ক কয়া লাকখিদুসু মৈতৌগী য়ুমথোঙ খুদিমজো হায়বদি য়ুমগী শহুং (থা নোংচুপ কাচিদা) দা লাইনীংথৌ সনামহীগী খুতম য়াদুনা নুমিং খুদিগী ধুপ থাউমৈ কৎতুনা যৌনিজবগী মওং অসি ওঁসি ফাওবা লিক্কম কায়হন্দনা চাওদুনা লাক্কিবসিনি।

হৌৰকখিবগী ময়ামদা নৈনবা হায়বসি অৰায়বা অমদি ওঁইদে। অদুৰু ইপা ইপুশিংনা থন্নৱল্লি পুয়াশিং অমসুং মহাক্কী ঈৰাং যৌনি, লাইখৌ-তিনখৌগী যৌৰমদা শক শোল্লিবা, খেনলোমজিববু মমুং তনা নৈনবা মতমদা খৰমখৈদি খঙবা গুন্দী। সনামহী লাইনুই কৌবা পুয়াদা মহাক্কী তোঙন তোঙনবা মমিং পীৰমী। মমিংশিং অদুদি - চিংনুং অশিবা, খীংখীং শীংথাবা, অৰাং ফাল্লৌ লাইমখোলা, সনামহী, সল্হেং নিংখৌ অপানবনচিবনি। চৈখাৰোল কুপ্তাবদা লাইৰা হায়বা অমসুং ফাল্লৌখোলা হায়না ইৰি। লমদন অসিগী মশাগী লৈজবা লৈশেম্লোনগী মতু ইয়া সনামহীৰু অশিবা হায়না শৈখাদুনা তাইবঙপান অমদি মীওঁইবনচিৰা জিব কয়ালু শেন্ৰীবা মপুনি হায়না লৌৰি। হায়রিবা মিখ অসি মাহকপু গুৰু শিববগী মপৰী অহল ওঁইনা শীংথাবাগা লোয়ননা মালৈম নোংখোংবু তৰেংলক কৌয়ৰনবা গুৰুনা পীবা য়াথং পাঙথোকপা গুমখিবা মতিক মগুণ লৈবা অমা ওঁইনা শৈখাৰি। মজেগদা অৱানবা তৌবা য়াদে হায়বগী খুদমদি গুৰু শিববগী য়াথং পাঙথোক্কবসু মপাইবুঙেনা কয়লা ফল্লাদি অশিবগী মনাওনুপা অতোপা নংৱগা অপানবা (পাংবা) দা শিলাখিবা মতমদা মহাক্ৰা শাউৱকুনা মাঙহন তাকহল্লগে হায়না হোংনৱকপা মতমদা য়ু য়ুমগী নিংখৌ ওঁইহন্দুনা লাইগী খাত্ৰা লৈখিবসিনি। লৈখক লৈখাৰোল পুয়াগী মতু ইয়া অশিববু মহাৰাপা অমসুং তাওবীৰোইনাহগী

মচানি হায়না অসুগা শৈখাৰি, "অতিকোক গুৰুশিবদনা নুঙম অমগী মখজা, নিংখৌ মহাৰাৰা কৌনা, য়াইপ চাকচা তমলে...। অতিক কোক গুৰুশিবতবগা তাওবীৰোইনাহগী অনীমক্ৰা অমতাত ওঁইনা তিলননা লৈৰিঙগী...। তাওবীৰোইনাহগী ওঁখি পোকো। মহাত্তি অশিবনি। (লৈখক লাইখাৰোল, ২০১০, লামায় ১৪-১৫)। খাগেগা লাংজৈ পুয়াসু লাইনীংথৌ সনামহীগা নিংখৌ শমবু মহাৰাৰা য়ালা নক্ৰা ঈ তিবগী ৰাফম য়াওৰি। লৈহৌ নোংখৌ পুয়াদা গুৰু শিবদনা সনামহীৰু কুপ্তেং হায়না যৌনিজবগী ৰাফমদি "পাৰি অহনবা সনামহী, নহাক্ৰ তাইবও মালৈমগী মপু ওঁইদুনা, চাৱোন শুৱোৱা কাউনা মোনু য়ুমথোং য়ুমথোং খুদিগী নিংখৌ ওঁইদুনা পালহৌৰো। ...পাৰি অহনবা নঙগী নমিংবু কপতেং হায়না মিংখোল্লগে।" (লৈহৌ নোংখৌ, লামায় ১০)

মৰী লৈনবা ৰাফমশিং অসি মিখ ওঁইজববসু নৈনবগীদমক লৌখচৰিৰা হীৰম অসিগী অশেংবা মচাক খৰদি ফংবা গুন্দী। মতাং অসিদা German Poet Goethe গী ৰাই হেৰা পনবা য়াই, "The historian's duty is to separate the truth from the false, the certain from the uncertain." মতৌ অসুগা মিখ অমদি লৈজক লৈখিবনা পীৰমশিং অদু মনুং হঞ্জিগা য়েংলুবা মতমদা অশিবনা কংলাবু

খুদা লৈতাৰা য়াৰা মফম অমা ওঁইনা শেমগৎপদা ময়পুনবা যৌদাং লৌখি হায়বগী ৰাফমদি মিখ ওঁইনা পুথোক্ৰমনি হায়না লৌবা য়াই। মহাক্ৰা তুংগী লৌখলৈমদক পাঙথোক্কপা থবকশিং অদুনা ময়াম ওঁইৰগা লাইগী খাত্ৰা য়েংলুনা সনামহী হায়না লাংখিৰা ওঁইৰকসু য়াই। অমৰোমদা লৈখোক্ৰে দা শৰুক য়াদুনা খুদাই মনুংগী ওঁইবা থবক যৌৰম যৌদা পুখিবগীদমক য়ুমথোঙ য়েনা লাংনৱকখিবগী ওঁইথোকপসু লৈ। মতৌ অসুগা লমদম অসিদা নীংখিংবা য়েথোক্ৰা মতমদগী হৌনা সনামহী লাইনীং হায়না খঙনবা মশাগী ওঁইবা তোপ তোপা লাইনীং লীচৎ অমা ওঁসি ফাওবা লিখাং শিংনা লৈৰিক্ৰি হায়বসিদি য়েংননীংগুই লৈতনা চুল্লবা ৰাফমনি।

পঞ্জিৰা লাইনীং অসি কৰুগা মতমদগী লৈৰিক্ৰেগ হায়বগী মতাংদুসু অখও অহৈশিংনা মগী মগী ওঁইবা তোঙন তোঙনবা মত থন্নী। সাকোক লমলেন অহানবা অমসুং মৈহৌৰোল পুয়াগী মতু ইয়া হযিচজা লৈৰুগা নিংখৌ শিলিপ লৈমা লৈতেং নিংখৌ চনুগী মচা নিংখৌ কাংবা কাংখনা সনামহী লাইনীং হৌদোক্ৰমী। পুয়া অসিদা থল্লগা ৰাফমগী মতু ইয়া হায়রিবা মতম অসি অৰিবা নুংগী চক হায়বদি মীওঁইবনা য়ুম-কৈ শাৰা, লৌউ-শিঙুবা, ফীৱোল শাৰা, মৈ শীজিবগা, পুৰুমক অসি হৈত্ৰিঙৈ খঙত্ৰিঙৈদগীনি।

-মথং-মথং